

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1226/2023/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes bíró
Dr. Kardos Andrea bíró
Dr. Schmidt Péter bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. február 27.

Az ügy tárgya: kábítószer birtoklásának büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt1 és társai (terhelt1 IV. rendű terhelt)

Elsőfok: Balassagyarmati Járásbíróság 20.Fk.163/2022/63., ítélet, előkészítő ülés,

2023. január 10. (Jogerő: 2023. január 10.)

Másodfok: -

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: Nógrád Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt tekintetében eljárási szabálysértés

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer birtoklásának büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Nógrád Vármegyei Főügyészség által terhelt1 IV. rendű terhelt vonatkozásában előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Balassagyarmati Járásbíróság 20.Fk.163/2022/63. számú ítéletét terhelt1 IV. rendű terhelt vonatkozásában hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

Elrendeli a terheltl IV. rendű terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a IV. rendű terhelt részére történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Balassagyarmati Járásbíróság a 2023. január 10. napján, előkészítő ülésen meghozott 20.Fk.163/2022/63. számú ítéletében terheltl IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer birtoklása büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 178. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett kényszerítés hatósági eljárásban büntetében [Btk. 278. § (1) bekezdés]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 2 év fiatalkorúak börtöne szabadságvesztésre ítélte. A járásbíróság a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, és megállapította, hogy a próbaidő alatt a fiatalkorú terhelt pártfogó felügyelet alatt áll. Kimondta, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtásának elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő nap. Rendelkezett a IV. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a felmerült bűnügyi költség viseléséről. A járásbíróság ítélete a IV. rendű terhelt vonatkozásában, fellebbezés hiányában, 2023. január 10. napján jogerőre emelkedett.

[2] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Nógrád Vármegyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt terheltl IV. rendű terhelt vonatkozásában, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés d) pontjában és – erre figyelemmel – a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból.

[3] Az ügyészség indítványában kifejtette, hogy a IV. rendű terhelt a bűncselekmények elkövetésekor még nem töltötte be a 18. életévét, ezért a Btk. 105. § (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásban fiatalkorúnak tekintendő, így vele szemben a fiatalkorúakra irányadó büntető anyagi jogi és eljárásjogi szabályok voltak alkalmazandók, annak ellenére is, hogy vele szemben a 18. életévének betöltése után emelt vádat a Balassagyarmati Járási Ügyészség.

[4] A fiatalkorú IV. rendű terhelttel szemben a Balassagyarmati Járási Ügyészség – többek között – az 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer birtoklása büntette [Btk. 178. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vádat. A Balassagyarmati Járásbíróság előkészítő ülésen, a Be. 680. § (1) bekezdés a) pontjában és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések – amelyek értelmében fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli – ellenére egyesbíróként járt el, és hozott ügydöntő határozatot; ezzel pedig abszolút eljárási szabályt sértett, mert a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

[5] Indítványozta mindezek alapján, hogy a Kúria a Balassagyarmati Járásbíróság 2023. január 10. napján jogerőre emelkedett 20.Fk.163/2022/63. számú ítéletét terheltl IV. rendű terhelt vonatkozásában helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[6] A Legfőbb Ügyészség a Fk.BF.1225/2023. számú átiratában a Nógrád Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát, annak helyes indokai mellett fenntartotta.

[7] Kifejtette, hogy a fiatakorú IV. rendű terhelt ügyének tanácsban történő elbírálását a vád tárgyát képező cselekmény vádirati jogi minősítése megalapozta, ezért a fiatakorú IV. rendű terhelttel szemben az ügydöntő határozatot olyan bíróság hozta, amely nem volt törvényesen megalakítva. Ezért a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezése a fiatakorú IV. rendű terhelt vonatkozásában a felülvizsgálati eljárásban nem mellőzhető.

[8] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdésében írtak szerint tanácsulésen eljárva, a Be. 663. § (2) bekezdése alapján a Balassagyarmati Járásbíróság 20.Fk.163/2022/63. számú ítéletét terheltl IV. rendű terhelt tekintetében helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[9] A fiatakorú IV. rendű terhelt és a védője a felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára észrevételt nem tett.

[10] **III.** A Nógrád Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[11] 1. Az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya (1/2021. Büntető jogegységi határozat). Ekként a terhelt terhére előterjeszthető felülvizsgálati indítványra a Be. 652. § (3) bekezdésében foglalt 6 hónapos határidő sem vonatkozik.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, melyre kizárólag a Be. 648. § a-d) pontjában meghatározott okból van törvényes lehetőség.

[13] A Be. 648. § b) pontjára tekintettel, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés okából felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[14] A Be. 608. (1) bekezdése azoknak a legsúlyosabb eljárási szabálysértéseknek a felsorolását tartalmazza, amelyek megvalósulása esetén a felülvizsgálati eljárásban is a jogerős ügydöntő határozat feltétlen hatályon kívül helyezését és az alapügyben eljárt bíróság új eljárásra utasítását eredményezi.

[15] A Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

[16] A Be. 659. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ez azt jelenti, hogy a Kúriának a felülvizsgálati indítvány elbírálása során az alapeljárás idején hatályban volt Be. alapján kell vizsgálnia a bíróságok eljárásának törvényességét.

[17] 2. A Kúria az iratok alapján a következőket állapította meg.

[18] A Balassagyarmati Járási Ügyészség 2022. június 9. napján, a B.1410/2020/313.Fk. számú vádiratával öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő kábítószer birtoklása büntette [Btk. 178. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő kényszerítés hatósági eljárásban büntette [Btk. 278. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt emelt vádat terheltl IV. rendű terhelttel szemben a Salgótarjáni Járásbíróságon.

[19] Az ügyben kijelölés folytán a Balassagyarmati Járásbíróság járt el. Az elsőfokú bíróság a fiatakorú IV. rendű terhelt vád tárgyává tett cselekményeit előkészítő ülésen, egyesbíróként eljárva bírálta el, a kábítószer birtoklásával kapcsolatos bűncselekmény esetében a váddal egyező minősítést megállapítva.

[20] terhelt IV. rendű terhelt 2003. december 12. napján született. A vád tárgyává tett cselekményeket 2020. május 27. és augusztus 27. napja között (IV. tényállási pont), illetve 2020 július vége és augusztus eleje között követte el (V. tényállási pont). Ebből következően a cselekmények elkövetésekor a 18. életévét még nem töltötte be.

[21] 3. A Btk. 105. § (1) bekezdés szerint fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem. Ezzel összhangban, a Be. 678. § (1) bekezdése értelmében a fiatalkorú elleni büntetőeljárásnak azzal szemben van helye, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

[22] A Be. 13. § (1) bekezdése szerint a bíróság elsőfokon – a bíróság hatáskörétől függetlenül – főszabály szerint egyesbíróként jár el, kivéve, ha a törvény eltérően nem rendelkezik.

[23] A fiatalkorú elleni büntetőeljárásban a törvény rendelkezéseit a XCV. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 680. § (1) bekezdés a) pontja a bíróság összetételére vonatkozó általános szabályhoz képest különös rendelkezésként írja elő, hogy a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság kötelezően tanácsban jár el akkor, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli.

[24] A Be. 680. § (2) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság tanácsa egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll. A fiatalkorúak ügyében eljáró tanács speciális összetételű. A tanács elnöke olyan hivatásos bíró, akit az Országos Bírósági Hivatal elnöke a fiatalkorúak ügyeinek intézésére kijelöl [Be. 680. § (3) bekezdés és (4) bekezdés b) pont]. A Be. 680. § (5) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag pedagógus vagy pszichológus vagy a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

[25] A Be. 499. § (1) bekezdése értelmében az előkészítő ülés nyilvános ülés. A Be. 425. § (3) bekezdése értelmében a nyilvános ülésre – eltérő rendelkezés hiányában – a tárgyalás szabályai irányadóak. A Be. 499. §-a a nyilvános ülésre és a Be. 691. §-a a fiatalkorú elleni büntető eljárásban megtartott nyilvános ülésre vonatkozóan nem tartalmaz eltérő rendelkezést.

[26] A fiatalkorúak ügyeiben eljáró bíróság összetétele törvényességének vizsgálatakor a büntetőtörvény Különös Részében megállapított büntetési tételkeret felső határának van jelentősége, ebből a szempontból a fiatalkorúakra vonatkozó külön büntetés-kiszabási rendelkezések figyelmen kívül maradnak.

[27] A fiatalkorú IV. rendű terhelt esetében a vád tárgyát képező, legsúlyosabb megítélésű cselekmény vádirati jogi minősítése (amely a jogerős ítéleti minősítéssel is megegyezett) megalapozta a büntetőügy tanácsban történő elbírálását. A bíróságnak tehát a törvény által meghatározott összetételű tanácsban kellett volna eljárnia az ügyben, függetlenül attól, hogy a IV. rendű terhelt időközben, az eljárás alatt a 18. életévét betöltötte.

[28] A kifejtettek alapján az alapügyben eljáró bíróság a jogerős ügydöntő határozatát Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott felülvizsgálati okot megalapozó, a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulatában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéssel hozta meg, ami a felülvizsgálati eljárásban is – a Be. 663. § (2) bekezdése alapján – kizárólag a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését eredményezi.

[29] **IV.** A Kúria a kifejtettek alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva, a Nógrád Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a Balassagyarmati Járásbíróságot új eljárásra utasította.

[30] A Be. 663. § (3) bekezdése szerint a Kúria a megismételt eljárásra előírja, hogy a bíróság a fiatalkorú IV. rendű terhelttel szembeni büntetőeljárás során a Be. XCV. Fejezetében szabályozott, fiatalkorú vádlott elleni eljárásra vonatkozó külön eljárás szabályainak maradéktalan betartásával járjon el.

[31] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja értelmében – Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja alapján eljárva – a Kúria a fiatalkorú IV. rendű terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a fiatalkorú terheltnek visszatéríteni rendelte.

[32] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. február 27.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.1226/2023/9. számú végzése 2024. február 27. napján véglegessé vált.

Dr. Csák Zsolt s.k.
a tanács elnöke